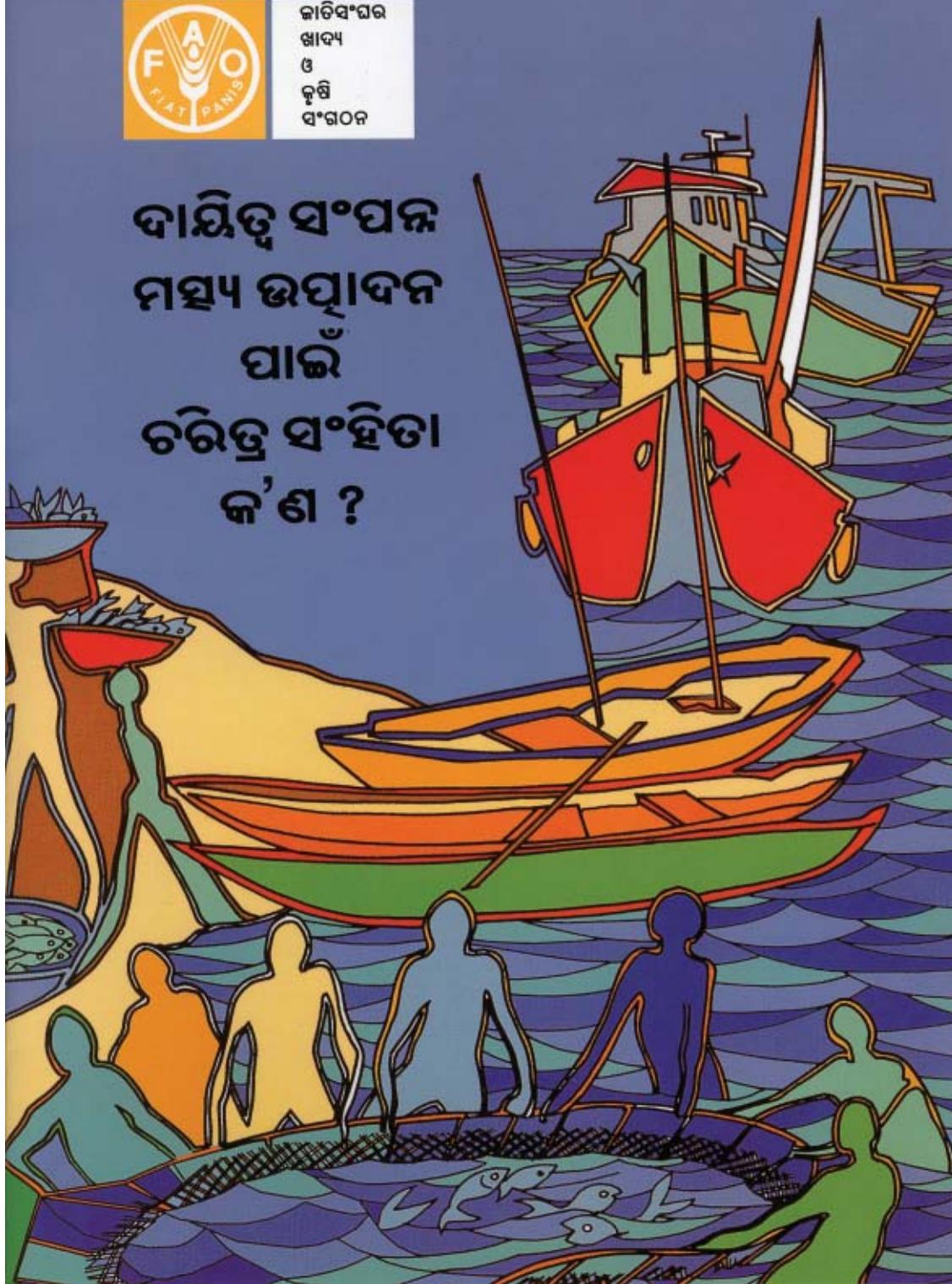

କାଚିଧାର
ଖାଦ୍ୟ
ଓ
କୃଷି
ସଂଗଠନ

ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପଳ
ମହ୍ୟ ଉପାଦନ
ପାଇଁ
ଚରିତ୍ର ସଂହିତା
କ'ଣ ?

ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପନ୍ନ
ମସ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ
ପାଇଁ
ଚରିତ୍ର ସଂହିତା
କ'ଣ ?

ଜାତିସଂଘର ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନ
ରୋମ, 2001

ଏଥରେ ଯେଉଁ ନାମକରଣ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଛି ଓ ସୂଚନାରେ ଯେଉଁ ତଥ୍ୟ ପରିବେଶଣ କରାଯାଇଛି, ତାହା ଉପରେ କୌଣସି ଦେଶ, ଭୂଷଣ, ନଗର ଅଞ୍ଚଳ ଅବା ଏହାର କର୍ତ୍ତୃଭାଧୁକାରୀ ତଥା ପ୍ରମୁଖ ବା ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଯାହା କିନ୍ତୁ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରନ୍ତି, ତାହା ବିଶ୍ୱ କୃଷି ଓ ଖାଦ୍ୟ ସଂଗଠନ ପ୍ରତି ପରୋକ୍ଷଭାବେ ପ୍ରୟୁକ୍ଷ ହେବ ନାହିଁ ।

ଆଜ.ଏସ.ବି.ଏନ୍. 92-5-104541-0

ସମସ୍ତ ଅଧୁକାରୀ ସଂରକ୍ଷିତ ଶିକ୍ଷା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଅଣବ୍ୟବସାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ମୂଳ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଲେଖକଙ୍କ ଠାରୁଲିଖିତ ଆଗ୍ରାହୀ ଅନୁମତି ହାସଲ ବିନା, ଉଚ୍ଚ ସଂହିତାପ୍ରିତ ସୂଚନାକୁ ପୁନଃ ରଚନା କରିବା ଏବଂ ତଥ୍ୟ ବିଷ୍ଟାରଣ କରିବା, ଅଧୁକାର ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ଏହି ସମର୍କରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵୀକାରପତ୍ର ପାଇବା ବିଧେୟ । ଉଚ୍ଚ ସୂଚନାର ତଥ୍ୟକୁ ବିକ୍ରି କରିବା ଅବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା, ମୂଳ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଲେଖକଙ୍କର ଲିଖିତ ଅନୁମତି ବିନା ନିଷିଦ୍ଧ ଅଟେ । ଏହି ଅନୁମତି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ଠିକଣା ହେଲା, ପ୍ରକାଶନ ଓ ବହୁବିଧ ଗଣମାଧ୍ୟମ ସେବା, ସୂଚନା ମଣ୍ଡଳ, ଏଫ୍.ଏ.ଓ. ଭାଇଏଲେ ବେଳେ ଚର୍ମେ ଡି କାରାବାଲା, 00100 ରୋମ, ଇଟାଲି, ଅବା ଇ-ମୋଲ କପିରାଇଟ ଓ ଟାର୍କୋ-ଆର୍ଗ୍ ।

୩୬୮.୬.୩ 2001

ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପନ୍ନ ମହ୍ୟ ଉପାଦନ ପାଇଁ ଚରିତ୍ର ସଂହିତା କଣ ?

ମହ୍ୟ ଉପାଦନ ଯେଉଁଥିରେ ପରିଚାଳନା, ମାଛ ଧରିବା, ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ବିକ୍ରୟ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏବଂ ମହ୍ୟଚାଷ (ପୋଖରୀରେ ମାଛ ପାଲନ କରିବା), ବିଶ୍ଵବ୍ୟାପି ସବୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଏହା ଖାଦ୍ୟ, ଆମନିୟୁକ୍ତି, ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ ଓ ଆମୋଡ଼ପ୍ରମୋଦ ପାଇଁ ପ୍ରମନ୍ତ ପଞ୍ଚା ଅଟେ । ଜୀବିକାର୍ଜନ ନିମିତ୍ତ ନିୟୁତ ସଂଖ୍ୟାଧିକ ଲୋକ ମହ୍ୟ ଉପାଦନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ଉବିଷ୍ୟତ ବଂଶଧର ପାଇଁ ଯଦି ପ୍ରତ୍ୱର ମାଛ ଉପାଦିତ ହୁଏ, ମହ୍ୟ ଉପାଦନରେ ନ୍ୟୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶ୍ଵର ମହ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ।

ଉଚ୍ଚ ପରିସିଦ୍ଧିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସଂୟୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ସଂଘ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନର 170 ରୁ ଅଧିକ ସଦସ୍ୟ 1995 ମସିହାରେ ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପନ୍ନ ମହ୍ୟ ଉପାଦନ ନିମିତ୍ତ ଚରିତ୍ର ସଂହିତାକୁ ଅନୁସରଣ କରିଛନ୍ତି । ସଂହିତା, ବରଂ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନ ହୋଇ ସ୍ଵେଚ୍ଛାମୂଳକ ଅଟେ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ଦେଶୀୟ ବା ସାମୁଦ୍ରିକ ମହ୍ୟ ଉପାଦନ ଓ ମାଛ ଚାଷରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବା ଲିପୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା ପ୍ରଣୋଦିତ କାରଣ ସଂହିତାଟି ସ୍ଵେଚ୍ଛାମୂଳକ ଅଟେ । ମହ୍ୟ ଉପାଦନ ଓ ମାଛଚାଷରେ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଥିବା ସବୁ ଲୋକ ଏହାର ସ୍ଵତ୍ତ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରତି ପ୍ରତିଶୃତିବନ୍ଧ ହେବେ ଏବଂ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ବାପ୍ତବ ପଦମେପ ନେବେ ।

ସଂଗୃହୀତ ସ୍ଵତ୍ତ, ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା, ଉପାଦାନ ଥିବା ଚରିତ୍ର ସଂହିତାକୁ ବିଶ୍ଵାର କରିବାକୁ 2 ବର୍ଷ ସମୟ ଲାଗିଥିଲା । ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ତର୍ବିଭବକାରୀ ସଂଗଠନ, ମହ୍ୟଶିଳ୍ପ ଓ ଅଣସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନିକର ପ୍ରତିନିଧି ସଂହିତାର ତୁଳିତରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଦୀର୍ଘସମୟ କଟିନ ପରିଶମ କରିଅଛନ୍ତି । ଏଣୁ ମହ୍ୟ ଉପାଦନ ଓ ମହ୍ୟ ଚାଷରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭିନ୍ନ ସଂଗଠନମାନଙ୍କର ସାମୁହିକ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ଏହା ହେଉଛି ଫଳ । ମହ୍ୟ ଉପାଦନ ଓ ମହ୍ୟଚାଷର ବିଶ୍ଵବ୍ୟାପି ସଚେତନତା ଓ ବ୍ୟାପକ ତୁଳିନାମାକୁ ସଂହିତା ପ୍ରତିପାଦନ କରୁଛି ।

ସରକାର ତାହାଙ୍କର ମହ୍ୟଶିଳ୍ପ ଓ ମହ୍ୟଜିବୀ ସଂପ୍ରଦାୟଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ସଂହିତା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଅଛନ୍ତି । ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନ ସେମାନଙ୍କ

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ବୈଷୟିକ ସମର୍ଥନ ଦେବାର ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଛି । କିନ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ସିଧା ବହନ କରୁନାହିଁ । କାରଣ, ଜାତୀୟ ମସ୍ୟନାଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଓ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏପ.୬.୭ ର ଦାୟିତ୍ୱ ନାହିଁ । ସରକାରଙ୍କର ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଟେ ।

ଜାତୀୟ ମସ୍ୟ ନାତି ଓ ବିଧାନରେ ଏହାର ସ୍ଵତ୍ର ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଯେତେବେଳେ ସରକାର ସକ୍ଷମ ହେବେ, ସଂହିତାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଦୃଢ଼ଭାବେ ହୋଇଛି ବୋଲି ଧରିନିଆୟିବ । ଏହି ବିଧାନ ଓ ନାତିର ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ସମର୍ଥନ ଲାଭ ନିମିତ୍ତ ସରକାର ଶିଖି ଓ ଅନ୍ୟ ସଂଗଠନ ସହ ପରାମର୍ଶ କରି ସେମାନେ କିପରି ସେମାନଙ୍କର ସମର୍ଥନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ଏବଂ ସ୍ଵେଚ୍ଛାକୃତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବେ, ସେଥୁସକାଶେ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ଏହା ସହିତ ସରକାର ମସ୍ୟଜିବୀ ସଂପଦାୟ ଓ ମସ୍ୟ ଶିଖକୁ, ସଂହିତାର ଉଭମ ଆଚରଣ ଯାହାକି ଚରିତ୍ର ସଂହିତାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ସୁହାଇବ, ଏଥୁପାଇଁ ଉପାଦିତ କରିବେ । ଉକ୍ତ ସଂହିତାର ସନ୍ଧାଚରଣ ପାଇଁ ସଂହିତାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ହେଉଛି ଅନ୍ୟ ଏକ ମୂଖ୍ୟ ପଛା ।

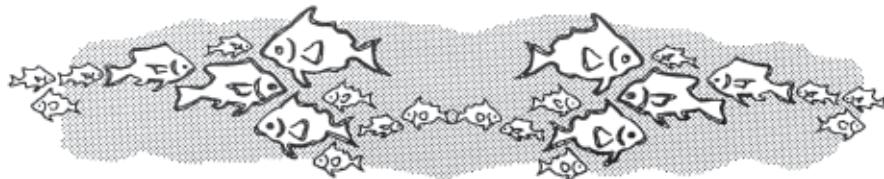
ଏହି ପୁଣ୍ଡିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ଯେ, ଚରିତ୍ର ସଂହିତାର କେତେକ ବିଷୟକୁ ଅଣବେଷୟିକ ଧାରାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା । ଆଶା କରାଯାଉଛି ଯେ, ଏହି ସୂଚନା ସଂହିତାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରତି ସତେତନ ରହିବାକୁ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବ ଏବଂ ମାଛଚାଷରେ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ବା ବୃଦ୍ଧତା କ୍ଷେତ୍ର ହେଉ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମସ୍ୟ ଉନ୍ନୟନରେ ସଂହିତା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଉସ୍ଥିତ କରିବ । ଚରିତ୍ର ସଂହିତା ବଦଳରେ ପୁଣ୍ଡିକାଟି ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧିକ ସୂଚନା କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଛି ।

ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରବୀୟ, ଚାଇନା, ଇଂରାଜୀ, ଫରାସୀ ଓ ସେନୀୟ ଆଦି ପାଞ୍ଚଗୋଟି ସ୍ଵୀକୃତ ଭାଷାରେ ସଂହିତାଟିକୁ ଭାଷାତ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏହା ସହିତ ସରକାର ଶିଖାନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଅନ୍ୟ ସଂଗଠନମାନେ ସଂହିତାଟିକୁ ଆଲବାନୀୟ, କ୍ରୋଆଟିୟ, ଏଗ୍ରୋନିୟ, ଫାର୍ସୀ, ଜର୍ମାନ, ଆଇସଲାଣ୍ଡିକ, ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ, ଇଟାଲୀୟ, ଜାପାନୀୟ, ପୋଲିସୀ, ରୁଷୀୟ, ସିଂହଳୀୟ, ସ୍କୋତ୍ଲାନ୍ଡିଆ, ତାମିଲ, ଥାଇ ଓ ଚାଇଗ୍ରିନା ଭାଷା

ସମେତ ଅଣସ୍ୱୀକୃତ ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ ଭାଷାକ୍ରର କରିଅଛନ୍ତି । ଏହି ଭାଷାର କେତେକ ପାଠ୍ୟ, ଏଫ୍.ଆ.ଓ.-ମସ୍ୟ ବିଭାଗ ଖେଳସାଇଟକୁ ଲଞ୍ଚରନେଟରେ ଦେଖିବେ । ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ଚରିତ୍ର ସଂହିତା ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବାକୁ ଚାହାଁଛି ଏବଂ ପାଠ୍ୟର ନକଳ ପାଇବାକୁ ଉପରେ କରନ୍ତି, ଲଞ୍ଚରନେଟର ଯୋଗେ ଏଫ୍.ଆ.ଓ.-ମସ୍ୟବିଭାଗ ଖେଳସାଇଟ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରି ପାରନ୍ତି । ଖେଳସାଇଟ ଠିକଣା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହେଲା :

<http://www.fao.org/fi/agreem/codecond/codecon.asp>

ଯଦି ଲଞ୍ଚରନେଟ ସୁବିଧା ନମିଲେ ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗ୍ରହନର ଏଫ୍.ଆଇ.ପି.ଏଲ/ମସ୍ୟ ବିଭାଗ ସେବାର ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ସହ ନକଳ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ କରିପାରନ୍ତି । ଠିକଣା - ଭାଏଲେ ଡେଲେ ଚର୍ମେଡ଼ି କାରାକାଳା, ୦୦୧୦୦ ରୋମ, ଲଟାଳୀ । ଆରବାୟ, ଚାଇନା, ଇଂରାଜୀ, ଫରାସୀ ବା ସେନୀୟ ଆଦି କେଉଁ ଭାଷାରେ ସଂହିତାଟିକୁ ଚାହାଁଛି, ତାହା ଦୟାକରି, ଉଲ୍ଲେଖ କରିବେ ।

ପ୍ରକ୍ଳଦପଟ ତଥ୍ୟ

ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟତ ବଂଶଧରଙ୍କ ନିଶ୍ଚିତ ସମ୍ବାଦ୍ୟ ମାଛଯୋଗାଣ ପାଇଁ ମସ୍ୟ ଓ ମାଛଚାଷରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟ ସବୁ ତଥା ଦେଶ ଉପରେ ମସ୍ୟ ସମଳ ଓ ସେମାନଙ୍କର ବାସପ୍ଲଳୀ ପରିଚାଳନା ଓ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଏକତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଚରିତ୍ର ସଂହିତା ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରନ୍ତି । ମସ୍ୟ ଉପାଦନରେ ନିଯୋଜିତ ସମସ୍ତ ଲୋକମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତଥା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟତ ପାଇଁ ଯୁକ୍ତି ଯୁକ୍ତ ପରିମାଣର ମସ୍ୟ ଉପାଦନ କରିବାକୁ ମାଛର ଗଛୁଟ ପରିମାଣ ସ୍ଥିରରଖିବା ଏବଂ ପୁନଃ ପ୍ଲାପନ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିବା ଉଚିତ । ସର୍ବୋତ୍ତମ ସମର୍ଥନନୀୟ ଅମଳ କଥାଟି ଏହି ମାଛ

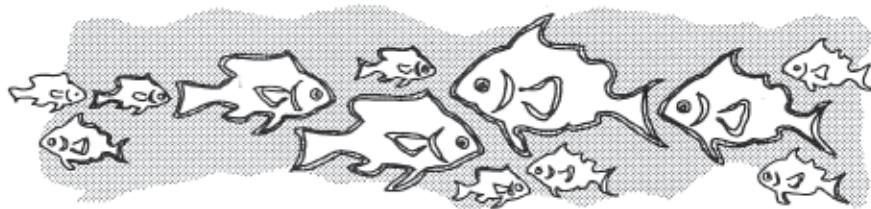
ଧରିବା ସ୍ତରକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ କଦବା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ମସ୍ତ୍ୟ ସମ୍ବଲ ସଂରକ୍ଷଣ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରତିଶୃତି, ଧାରାବାହିକ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ମସ୍ତ୍ୟଜୀବୀ ସଂପ୍ରଦାୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟତା ଦୂରୀକରଣ ଆଦିକୁ ସାମିଲକରି ମସ୍ତ୍ୟ ସମ୍ବଲର ଦୀର୍ଘମିଆଦି ସମର୍ଥନନୀୟ ବ୍ୟବହାରକୁ ହାସଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାଛଧରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ନୀତି ଅଭିହିତ କରିବା ବିଧେୟ ।

ଏଣୁ ଚରିତ୍ର ସଂହିତାର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା, ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧନ ନିମିତ୍ତ ଦେଶ ଏବଂ ଦେଶସମ୍ବନ୍ଧକୁ ସେମାନଙ୍କର ମସ୍ତ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ ଓ ମାଛଚାଷର ବିକାଶ ବା ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ସହାୟତା କରିବା ।

ଏହା ଜଣାଶୁଣା କଥା ଯେ, ଉ଱ମ ମସ୍ତ୍ୟନୀତିର ଉନ୍ନତି ନିମିତ୍ତ ଅର୍ଥ, ଦକ୍ଷତା ଓ ଅଭିଜ୍ଞତା ଯାହାକି ବିକାଶୋତ୍ତୁଙ୍ଗୀ ଦେଶରେ ଏବଂ ବିଶେଷକରି ଅନୁନ୍ତତ ଦେଶ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଦ୍ୱୀପଦେଶରେ ମିଳେ ନାହିଁ । ଏଫ୍.ଏ.ଓ. ସଦୃଶ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂଗଠନକୁ ଏହି ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ସେମାନଙ୍କ ମସ୍ତ୍ୟଚାଷ ଓ ମସ୍ତ୍ୟଉପ୍ରାଦନ ଜନିତ ପରିଚାଳନାକୁ ଉନ୍ନତି କରିବାକୁ ତାହାଙ୍କ ଜାତୀୟ କ୍ଷମତାର ବିକାଶ ପାଇଁ ସଂହିତାଟି ଉସ୍ଥାହିତ କରିବ ।

ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇ ମସ୍ତ୍ୟ ପରିଚାଳନା କିପରି ହେବ ଏବଂ ସେମାନେ ନିଜେ କିପରି ମାଛ ଧରିପାରିବେ, ସେଥିପାଇଁ ସଂହିତାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ଉପକୁଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ମାଛ ଧରିବା କାର୍ଯ୍ୟସହ ଜତିତ ମସ୍ତ୍ୟଚାଷର ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ମସ୍ତ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଓ ଧରାମାଛ ବିକ୍ରୟ ଆଦି ବିଷୟରେ ସଂହିତାରେ ସନ୍ତିବେଶିତ ହୋଇଛି । ମସ୍ତ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ସବୁ ବିଷୟରେ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ପରଞ୍ଚର ସହଯୋଗକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ସଂହିତାରେ ଆଲୋକପାତ କରାଯାଇଛି ।

ସଠିକ୍ ଭାବେ କିପରି ମସ୍ତ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସଂହିତା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପାଇଁ ସରକାର ନେବାକୁ ଥିବା କ୍ଷେତ୍ରଭିତ୍ତିକ ପଦକ୍ଷେପ ଆଦି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସଂହିତା ଦିଗବିରକ୍ଷନ ଦେଇନାହିଁ । ସଂହିତାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ସହାୟତା କରିବାକୁ ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନ ବିଷୟ ପଥପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଧାରାର ବିକାଶ କରୁଛି । ସଂହିତା ଯେଉଁଥୁ ପାଇଁ ଭବିଷ୍ୟ ତାହା କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ନିମିତ୍ତ ଯାହା ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବା କଥା, ସେ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ମସ୍ତ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ, ଶିକ୍ଷା ଓ ମସ୍ତ୍ୟ ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତ ଓ ବୈଷୟିକ ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ପଥପ୍ରଦର୍ଶନୀର ପ୍ରମୁଖ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ ।

ମସ୍ୟ ପରିଚାଳନା

ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ମସ୍ୟ ପରିଚାଳନା ସଂଷ ଓ ସୁଗଠିତ ମସ୍ୟନୀତି ରହିବା ଭବିତ ବୋଲି ସଂହିତା ଯୁକ୍ତି ଉପଥାପନା କରିଛି, ମସ୍ୟ ଶିଳ୍ପ, ମସ୍ୟ ଶ୍ରମିକ, ପରିବେଶ ଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଗ୍ରହୀ ସଂଗଠନ ସମେତ ମସ୍ୟ ଉପାଦନରେ ଆଗ୍ରହଥିବା ସବୁ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ଏହି ନୀତିର ବିକାଶ ଘଟାଇବା ଉଚିତ ।

ମସ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ପରିଚାଳନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁଠି ଦେଶ ବେଶ ମଧ୍ୟରେ ସହଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ, କାରଣ ମସ୍ୟ ସମ୍ବଲ ଦେଶମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାଗ ହୋଇଛି, ସେପରି ଖଲେ ତୃତୀନ ଆଞ୍ଚଳିକ ମସ୍ୟ ସଂଗଠନ ପ୍ଲାପନ କରାଯିବା କିମ୍ବା ଥିବା ସଂଗଠନକୁ ଦୃଢ଼ୀକରଣ କରାଯିବ । ଏହି ପୁଣ୍ଡିକାରେ ପୂର୍ବରୁ ଆଲୋଚିତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ନିମିତ୍ତ ଏହିପରି ସହଯୋଗ ପ୍ରକୃତପକ୍ଷେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆଞ୍ଚଳିକ ଏବଂ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସହଯୋଗ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରକାର ମସ୍ୟ ସଂଗଠନର ଭୂମିକା ବିଚାର ବିମର୍ଶ କରାଯାଇଛି ।

ସଂଷ ମସ୍ୟ ପରିଚାଳନା ଓ ଆଇନର ସବୁ ପରିସରରେ କାର୍ଯ୍ୟକୁରୁଥିବା ମସ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ପ୍ରଧାନ । ଯେହେତୁ ମସ୍ୟ ଉପାଦନରେ ଲିପ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ଥିବା ଆଇନ ସମର୍କରେ ସ୍ଵର୍ଗ ବୁଝାମଣା ରହିଛି ।

ମସ୍ୟ ଉପାଦନ ଏଉଳି ପରିଚାଳନା ହେବା ଦରକାର ଯେପରି ମାଛଧରା ଓ ମସ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ, ପରିବେଶ ଉପରେ ପ୍ରତିକୁଳ ପ୍ରଭାବକୁ ହ୍ରାସ କରିବା, ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ଥା କମାଇବା ଓ ଧରାଯିବା ମାଛର ସତେଜଗୁଣ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିବା ଅନୁସାରେ ସଂପାଦିତ ହେବ । ମାଛଧରାଳୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ମାଛଧରିବା କାର୍ଯ୍ୟର ଲିଖିତ ତଥା ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଆଜନ ଖିଲାପକାରୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଓ ବିହିତ ଦଶ୍ତବିଧାନ କରିବାକୁ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରୟୋଗାମ୍ବକ ଆଜନ ଓ ପ୍ରଶାଳୀ ଥିବା ଉଚିତ । ଖିଲାପକାରୀଙ୍କ ଦଶ୍ତରେ ଜୋରିମାନା ଅବା ଦେଶୀ ଖିଲାପକାରୀଙ୍କ ଲାଇସେନ୍ସ ରଦ୍ଦ କରିବା ଆଦି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

ମସ୍ୟନୀତିର ବିକାଶ ପାଇଁ ଚିତ୍ତା କଲାବେଳେ ବହୁ ବିଷୟ ବିଚାର କରିବା ପ୍ରୟୋଜନ ଅଟେ । ମାଛ ଧରିବାକୁ ଲାଭ ଓ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ମାଛଧରାରେ ସାମାଜିକ ତଥା ପରିବେଶର ପ୍ରଭାବ ଆଦି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଘଟଣା ଏଥୁରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।

ଏହି ନାତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲାବେଳେ, ପାରମାରିକ ମାଛଧରିବା ପଢ଼ନ୍ତି ଓ ଝାନକୌଣ୍ଡଳ ଯେଉଁଠାରେ ଏହା କରିବାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ, ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ମିଳୁଥିବା ଉତ୍ତମ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସୂଚନାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ଯଥେଷ୍ଟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସୂଚନା ନ ମିଳିଲେ, ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ମାଛଧରିବା ପରିସୀମା ନିର୍ଭାରଣରେ ଖୁବ୍ ସର୍ବକ୍ଷତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ ।

ମାଛ ଧରିବାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସବୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଓ ସଂଗଠନ ଗୁଡ଼ିକୁ ମାଛ ଧରିବା ଘଟଣା ଉପରେ ମତାମତ ଓ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଉଚିତ । ଜିବୀକାର୍ଜନ ପାଇଁ ମସ୍ୟ ଉପାଦନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ଛାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ପ୍ରତି ନିର୍ଭାଷ୍ଟ ଭାବେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ମାଛଚାଷୀ ଓ ମାଛ ଧରାଳୀଙ୍କୁ ଦେଶମାନେ ଶିକ୍ଷା ଓ ତାଲିମ ଦେବାକୁ ଉଦୟମ କରିବେ । ତାହାହେଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସମର୍ଥନମୀୟ ମସ୍ୟ ଉପାଦନ କରିବାକୁ ମସ୍ୟନୀତିର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଓ ଉନ୍ନୟନରେ ସେମାନେ ନିଜକୁ ନିଯୋଜିତ କରିପାରିବେ ।

ମସ୍ୟ ସମ୍ବଲର ସୁରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ବିଷପ୍ରୟୋଗ, ଡିନାମାଇଟ ଓ ଅନ୍ୟ ମସ୍ୟମାରଣ ପ୍ରଶାଳୀଙ୍କୁ ସବୁଦେଶରେ ନିଷିଦ୍ଧ କରିବା ଉଚିତ ।

ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ଜଳସୀମାରେ କେବଳ ମାଛଧରା ପୋଡ଼ ଯେପରି ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରିବ, ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବେ । ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପନ୍ନ ଭାବେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ

କୌଣସି ନୀତିନିୟମ ଅନୁସାରେ ଅବା ସଂପୃଷ୍ଟ ଦେଶ ଯେଉଁ ନିୟମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବେ,
ତଦନୁସାରେ ଏହି ମାଛଧରା କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପନ୍ନ ହେବ ।

ଅତ୍ୟଧିକ ମାଛଧରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଏଡାଇବା ନିମିତ୍ତ (ବେଶୀପରିମାଣର ମାଛଧରିନେବା
ଦ୍ୱାରା ଉବିଷ୍ୟତରେ ମାଛ ମହଙ୍କୁଦ ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ପାଇବା), ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ ମାଛ
ଯୋଗେଇବାକୁ ମାଛଧରା ପୋଡ଼ ଅତି ବଡ଼ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏହାକୁ ମିଶାଇ ପରିବେଶ
ଉପରେ ମାଛଧରା ଜାଲର ପ୍ରଭାବ (ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ପ୍ରବାଳ ଗଦା) ନୂଆ ଜାଲ
ବ୍ୟବହାର ପୂର୍ବରୁ ବୁଝିବା ବିଧେୟ ॥ ଜାଲରୁ ଖ୍ୟାତିରେ ମାଛଙ୍କ ବଞ୍ଚିବା ହାର
ବୃଦ୍ଧି ନିମିତ୍ତ ଓ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ହ୍ରାସ ପାଇଁ ମାଛଧରା ପ୍ରଶାଳୀ ଓ ଜାଲ ନିରୂପଣ କରିବା ଏବଂ
ଆକାର ନିର୍ଭାରଣ କରିବା ଉଚିତ । ଦରକାର ହେଉ ନଥିବା ଅନ୍ୟ ଜାତିର ମାଛ ଧରିବା
ପରିମାଣକୁ (ଅଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ବା ମାଛଧରିବାରୁ) କିମ୍ବା ଲୋପ ପାଇ ଯାଇଥିବା ମାଛଧରିବା
ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ ଜାଲଟି ନିରୂପଣ କରାଯିବ । ମାଛଧରା ଜାଲ ଏବଂ ମାଛଧରିବା ପ୍ରଶାଳୀ
ନିରୂପିତ ହୋଇନଥିବା ବା ଯାହାକି ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ବୃଦ୍ଧି କରେ, ତାହା ନିର୍ଭାରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

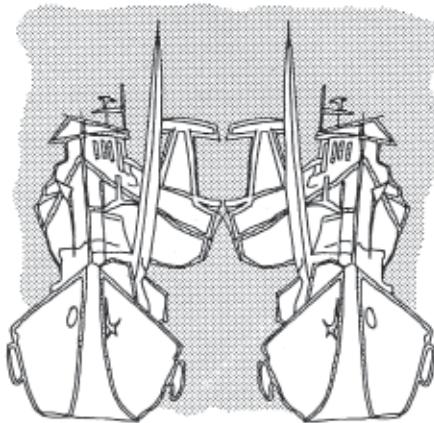
ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଓ ଯାନ୍ତବ ଆବର୍ଜନାକୁ କମାଇବା ଆଦି ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ମାଛଧରା ପୋଡ଼
କ୍ରମ କରାଯିବ । ମାଛଧରା ପୋଡ଼ର ମାଲିକ ଏବଂ ନାବିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରିବେ ଯେ, ଛଡାଯାଇଥିବା
ଆବର୍ଜନା ବେଶୀ ପ୍ରଦୂଷଣର କାରଣ ହେଉନାହିଁ ।

ଛଡାଯାଇଥିବା ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ୟାସ କମାଇବା ଏବଂ ଓଜନସ୍ତରରେ କ୍ଷତି ଘଟାଇଥିବା
ଉପାଦାନ ଯାହାକି କେତେକ ମାଛଧରା ପୋଡ଼ରେ ଥିବା ଶୀତଳିକରଣ ପ୍ରଶାଳୀରୁ ମିଳିଥାଏ, ଏ
ସବୁକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଦେଶମାନେ ବାୟୁର ଶୁଦ୍ଧତା ସୁରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ପଥପ୍ରଦର୍ଶନୀ
ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବା ବିଧେୟ । ଉଚ୍ଚ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ତ୍ୟାଗ କରିବା ଉଚିତ ।

ସନ୍ତସନ୍ତିଆ କ୍ଷେତ୍ର, ହେତାଳବଣ, ଜଳନାୟି, ହ୍ରଦ ଯାହା ମାଛ ବାସ କରିବାର
ପ୍ରମୁଖସଙ୍କଳୀ, ଏ ସବୁକୁ ଧଂସ ଓ ପ୍ରଦୂଷଣରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଦରକାର ଯେଉଁଠି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ
ଘଟି ମସ୍ୟ ସମ୍ବଲର କ୍ଷତି ହୁଏ । ସେହି ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଜରୁରାଜାଳୀନ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ଯେତେବେଳେ
ଆବଶ୍ୟକ, ପରିଚାଳନା ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ପ୍ରଷ୍ଟୁତ ରହିବା ଉଚିତ ।

ପତାକା ଚିହ୍ନିତ ଦେଶ

ଯେଉଁ ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ମାଛଧରା
ପୋଡ ଅଛି ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ଜଳ
ପରିସୀମା ବାହାରେ ମାଛ ଧରୁଛନ୍ତି,
ସେମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦେଇଛନ୍ତି
ଓ ମାଛ ଧରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି
ବୋଲି ଦାୟିତ୍ବ ବହନ କରିବେ । ଦେଶର
ଜଳସୀମା ବାହାରେ ବ୍ୟବହାର
କରାଯାଇଥିବା ମାଛଧରା ପୋଡ଼ର ବିଶେଷ
ବିବରଣୀ ସେମାନେ ରଖିବା ଉଚିତ ।

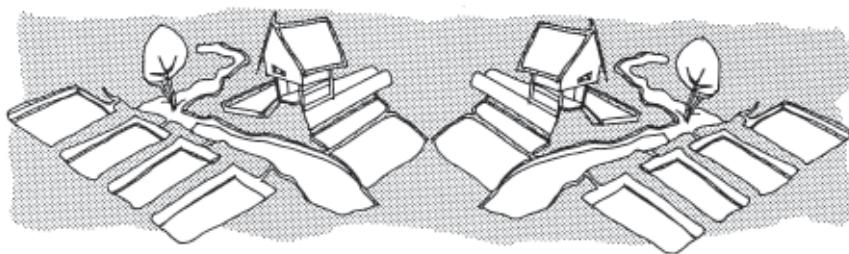

ପତାକା ଚିହ୍ନିତ ଦେଶ (ଯେଉଁ ଦେଶ ମାଛଧରା ପୋଡ଼କୁ ଚିହ୍ନିତ ପାଇଁ ପତାକା ଦେଇଥାଆନ୍ତି) ନିଶ୍ଚିତ ହେବେ ଯେ, ସେମାନଙ୍କ ପୋଡ ନିରାପଦରେ ଅଛି ଓ ବାମାହୁକୁ ହୋଇଛି ।
ଅଧିକକୁ ଜାତୀୟ ବା ଆନ୍ତରିକ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ମାଛଧରା ପୋଡ ଓ ଜାଲଗୁଡ଼ିକୁ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଭାବେ ଚିହ୍ନିତ କରାଯିବ । ଦୁର୍ଘଟଣା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଓ ଏଥରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦେଶୀ
ନାଗରିକଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦେଶୀ ସଙ୍କାରଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ବନ୍ଦରଥିବା ଦେଶ

ଆପଦକାଳୀନ ଅବସ୍ଥା ହେତୁ ବନ୍ଦରରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିବା ମାଛଧରା ପୋଡ ବ୍ୟତୀତ
ସେମାନଙ୍କ ବନ୍ଦରରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିବା ବିଦେଶୀ ମାଛଧରା ପୋଡ଼କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା
ପାଇଁ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିଚି ଅନୁସରଣ କରିବେ ଯେପରି କି ମାଛଧରାପୋଡ
ଦାୟିତ୍ବସଂପନ୍ନଭାବେ ମାଛ ମାରିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ଦେଶରେ ମାଛଧରା ପୋଡ ରେଜିସ୍ଟ୍ରେସନ୍ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କ ନିୟମଲାଙ୍ଗନକାରୀ ମାଛଧରା ପୋଡ ବିଷୟରେ ଅନୁସଂଧାନ
କରିବାରେ ସହାୟତା କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ପତାକା ଚିହ୍ନିତ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସହଯୋଗ
କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ମାଛଧରା ପୋଡ଼ର ଆଶ୍ରୟପଲ୍ଲୀ ବନ୍ଦର ଓ ମହୀୟ ଅବତରଣ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ
ନିରାପଦ ରହିବା ଉଚିତ । ମାଛଧରା ପୋଡ଼ର ମରାମତି ମାଛ ନିଲାମ ଓ କ୍ରୟ ନିମିତ୍ତ

ଏହି ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକରେ ସୁବିଧା ଥିବା ଦରକାର ମଧ୍ୟରଙ୍କ ଯୋଗାଣ, ଶୌଜାଳୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା
ଓ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସଫେର ଆଦି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ ।

ମସ୍ତ୍ୟ ଚାଷ ଉନ୍ନୟନ

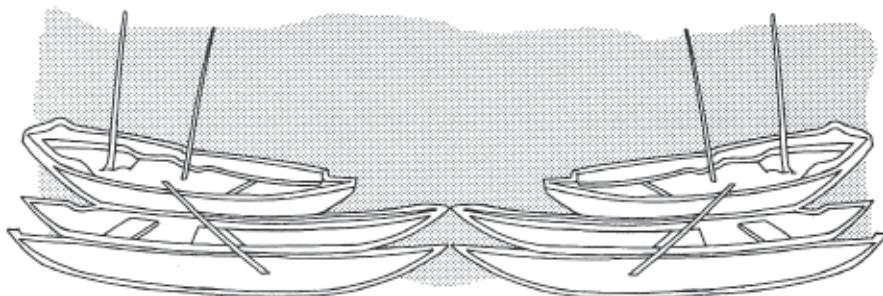
ମଣିଷର ଖାଦ୍ୟରୁପେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ମାଛ ଯୋଗାଣ ବୃଦ୍ଧି
କରିବାକୁ ହେବ, ମାଛର ଅନୁବଂଶିକ ବିବିଧତାର ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ମାଛ ମଧ୍ୟରେ
ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ମାଛର, ପ୍ରାକୃତିକ ମସ୍ତ୍ୟ ସମ୍ପଦ ଉପରେ ପୁଣ୍ୟବା ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବକୁ
ହ୍ରାସ କରିବା ଆଦି ମସ୍ତ୍ୟ ଚାଷ ଉନ୍ନୟନ ବାସ୍ତବରେ ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେବା ଦରକାର ।

ସମ୍ବଲ ଯଥା- ଜଳାଶୟ, ସମୁଦ୍ର ବା ଭୂଖଣ୍ଡ ଯାହାକି ଏକକୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା
ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି କିମ୍ବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପାଦେୟ ଅଟେ ।
ସମ୍ବଲର ବ୍ୟବହାର କାରାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ଓ ମତାନ୍ତର ଏତେଇବା ନିମିତ୍ତ ସମ୍ବଲର
ନ୍ୟାୟୋଚିତ ବଣ୍ଣନ ଓ ବ୍ୟବହାର ପୁନଃ ଲ୍ଲାପନ ପାଇଁ ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ନୀତି ଓ ଯୋଜନା
ଥିବା ଦରକାର ।

ଲ୍ଲାନୀୟ ସଂପ୍ରଦାୟଙ୍କର ଜିବୀକାର୍ଜନ, ମାଛଧରା ଲ୍ଲାଳର ଉପାଦିକା ଶତି ଓ
ସଂଯୋଗ ପଥ ଆଦି ମସ୍ତ୍ୟ ଚାଷ ଉନ୍ନୟନ ଦ୍ୱାରା ଯେପରି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବିତ ନ ହୁଏ,
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଏଥପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବେ । ମସ୍ତ୍ୟଚାଷ ଦ୍ୱାରା ପରିବେଶ ପ୍ରଭାବର
କ୍ଷତିକୁ ଜାଣିବା ଓ ଏହାର ପରିଚାଳନା ପଞ୍ଚତି ଦୃଢ଼ୀଭୂତ ହେବ । ଏହା ସହିତ ମାଛଚାଷରେ

ବ୍ୟବହୃତ ବିରିନ କିସମର ଖାଦ୍ୟ, ସାର ପ୍ରୟୋଗର ଯହ ନେବା ଦରକାର । ମସ୍ୟ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଓୈଷଧ ଓ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ କମ୍ ହେବା, କାରଣ ଏଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପରିବେଶ ଉପରେ ପଡ଼େ । ଉପାଦିତ ମାଛର ନିରାପତ୍ତା ଓ ଗୁଣାମ୍ବକ ମାନ ବଜାୟ ରଖିବା ହେଉଛି ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଯେଉଁଠାରେ ମାଛଚାଷର ପ୍ରଭାବ ଦେଶର ଜଳସୀମା ବାହାରେ ଘଟିଥାଏ, ଅଣସ୍ତାନୀୟ ଜାତିର ମାଛ ଚାଷ ପାଇଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବରୁ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ପଡ଼ୋଶୀ ଦେଶଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ କରିବା ଉଚିତ । ମୁଢନ କିସମର ମାଛରୁ ଘଟିତ ବ୍ୟାଧକୁ କମାଇବା ପାଇଁ ଅବା ଗୋଟିଏ ଶାନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଶାନ୍ତିକୁ ଜଳଜ ଉଚିତ ଓ ଜଳଜ ପ୍ରାଣୀ ଶାନ୍ତର ବେଳେ ଓ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ସମୟରେ ପରସ୍ତ ସହମତିରେ କରାଯାଇଥିବା ସଂହିତା ଅନୁସରଣ କରିବା ବିଧେୟ । ପୁନଃ ଚାଷ ଓ ଲୁପ୍ତ ପ୍ରାୟ କିସମର ମାଛଯୋଗାଣ ବୃଦ୍ଧି (ଯେଉଁ କିସମର ମାଛ ପାଇଁ ଠିକଣା ପଦକ୍ଷେପ ନ ନେଲେ ମତ୍ତ୍ୟ ବରଣ କରିପାରନ୍ତି) ନିମିତ୍ତ ମସ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପର ରୂପରେଖା ଦେବାବେଳେ ଶିଳ୍ପାନ୍ତର ଓ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଉପଯୁକ୍ତ କୌଣସି ଉନ୍ନତି କରିବେ ।

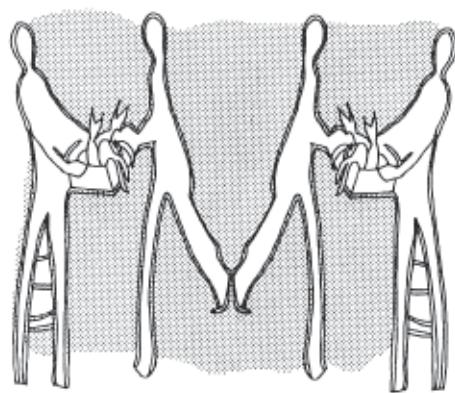

ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଚାଳନାରେ ମସ୍ୟ ଉପାଦନର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗିକରଣ

ଯେତେବେଳେ ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳ (ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ଜଳ, ଭୂମି ଇତ୍ୟାଦି) ମସ୍ୟ ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳର ସମଳକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯିବା ଓ ଉତ୍ତମ ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ଉପକୂଳ ଅଂଚଳର ପଡ଼ୋଶୀ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ତ ସହଯୋଗ କରିବେ । ସମଳକୁ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ଅବା ଆକଳନ କରାଯିବ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ମସ୍ୟଜିବୀ ସମେତ ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ୍ୟାପନର ପକ୍ଷା ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଯୋଜନା କଲାବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ମତାମତକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବ ।

যেଉଠାରେ ଉପକୁଳ ଅଂଚଳକୁ ବିବିଧ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି, ମସ୍ୟଜିବୀ ଓ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମତାତ୍ତ୍ଵରୁ ଏତାର ମସ୍ୟ ଉପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ଅବ୍ୟାହତ ରଖାଯିବ। ଯଦି ମନୋମାଳିନ୍ୟ ହୁଏ, ନ୍ୟାଯୋଚିତ ପଢ଼ିରେ ସେବୁତିକ ଫାରସଲା କରାଯିବା ।

ଉପାଦନ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟିକ ଦାୟିତ୍ୱ

ମାଛକୁ ଖାଦ୍ୟ ବୃଷ୍ଟି ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ଓ ମସ୍ୟଜାତ ପଦାର୍ଥ ନିରାପଦ ଏବଂ ସ୍ଥାଷ୍ୟକର ବୋଲି ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାନ୍ତ୍ରୀତ କରିବାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାଛର ଗୁଣାମକମାନ ପରିବର୍ଶନ ଏବଂ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉ, ଯାହାକି ଖାଉଟୀଙ୍କ ସ୍ଥାଷ୍ୟକୁ ସୁରକ୍ଷା କରିବ ଓ ବ୍ୟବସାୟଗତ ଠକାମିକୁ ପ୍ରତିରୋଧ (ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ, ବିକ୍ରୟ କରାଯାଉଥିବା) ମାଛ ବିଷ୍ୟରେ ଖାଉଟୀଙ୍କୁ ଭ୍ରମ ସୂଚନା ଦେବା) କରିବା ଅଧିକକୁ, ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣ ପରିମଳ ବ୍ୟବସା ଓ ପ୍ରାମାଣିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ସହଯୋଗ କରିବେ ।

ମାଛ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ପରିବହନ ଓ ଗାଢ଼ିତ ରଖିବା ପ୍ରଶାଳୀ ପରିବେଶସହ ଖାପଖାଇବା ବିଧେୟ (ଏହି ପଢ଼ିରେ ଉପରେ କୁ ପ୍ରଭାବ ନ ପକାଇବା ଉଚିତ) ମାଛ ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଷତି ଓ ମାଛ ଧରିବା ପରେ ଆବର୍ଜନା ଯଥାସମ୍ବନ୍ଧ କମ୍ ହେବ । ଅନ୍ୟ ମାଛ (ଯେଉଁ ଧରାମାଛ ମସ୍ୟଜିବୀ ପ୍ରକୃତରେ ଚାହାଁନ୍ତି ନାହିଁ) ଯଥାସମ୍ବନ୍ଧ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦରକାର ଏବଂ ଜଳ, ଶତ୍ରୀ, କାଠ ଯାହାକି ମସ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣରେ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ, ଯହର ସହ ପରିଚାଳନା କରିବା ଉଚିତ । ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ବନ୍ଧ, ମୂଲ୍ୟବାନ ମସ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ଉପାଦନ ବା ମସ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣକୁ ଉପାହିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, କାରଣ ଏହି ଉପାଦନ ସାମଗ୍ରୀ ସାଧାରଣତଃ ମସ୍ୟଜିବୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦିଏ ।

ବ୍ୟବସାୟଗତ ଆଇନ, ମାଛ ଓ ମସ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ସରଳ, ସ୍ଵଷ୍ଟ ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଆଇନର ଅନୁରୂପ ହେବ । ଯେହେତୁ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସାମାନ୍ୟକ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟିକ ଆଇନ ଓ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ସମୀକ୍ଷା କରନ୍ତି, ମସ୍ୟଜିବୀ, ପରିବେଶ ସଂଗଠନ ଓ ଖାଉଟୀଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ

ସହ ଏ ସଂପର୍କରେ ପରାମର୍ଶ କରିବେ । ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ଏ ସଂପର୍କରେ ନୀତି ଓ ନିୟମ ଉନ୍ନତି ଅବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲେ, ଅନ୍ୟ ଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଶ୍ୟକ କରାଇବା ଉଚିତ ଓ ସେମାନଙ୍କ ରପ୍ତାନୀ ଓ ଆମଦାନୀ ପ୍ରଣାଳୀପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ବାବଦ ସମୟ ଦେବା ଦରକାର ।

ଏହା ପ୍ରଧାନ ଘଟଣାଯେ, ଉକ୍ତ ପ୍ଲାନେଟ୍ ମାଛଧରିବା ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବ୍ୟବସାୟର ଅନ୍ତର୍ଭୂକ୍ତ ନୁହେଁ (ଗଛିତ ପ୍ଲାନେଟ୍ ଅତ୍ୟଧିକ ମାଛମାରିନେବା) ଏବଂ ଲୁପ୍ତ ପ୍ରାୟ ଜାତିର ମାଛ ବ୍ୟବସାୟକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରଥିବା ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ତୁଳିନାମା ପାଳନ ବେଳେ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସହଯୋଗ କରିବା ଦରକାର । ଅଧିକତ୍ତୁ ମାଛ ଓ ମାଛଜାତ ସାମଗ୍ରୀର ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ସମର୍ଥନନୀୟ ମାଛର ବ୍ୟବହାର ଆଦି ସଂରକ୍ଷଣ ନାମରେ ବ୍ୟାହତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ମସ୍ୟ ଗବେଷଣା

ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସହମତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, ଦାୟିତ୍ବସଂପନ୍ନ ମସ୍ୟ ଉପାଦନ ନୀତି ଦକ୍ଷ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀ ଉଚିତେ ହେବ । ଏଣୁ, ଦେଶମାନେ ଗବେଷଣା ସୁବିଧା କରିବା ଦରକାର ଓ ଯୁବ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଲିମ ନେବାକୁ ଉସ୍ଥାହିତ କରିବେ । ବିକାଶୋକ୍ଷୁଣୀ ଦେଶ ଏବଂ ଏହି ଦେଶ ଅନ୍ତର୍ଗତ କ୍ଷୁଦ୍ର ଦ୍ୟାପଗୁଡ଼ିକର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ବୈଷ୍ୟମ୍ୟକ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂଗଠନ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁନ୍ତ ଦେଶର ଗବେଷଣା ଉଦ୍ୟମକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ଉଚିତ ।

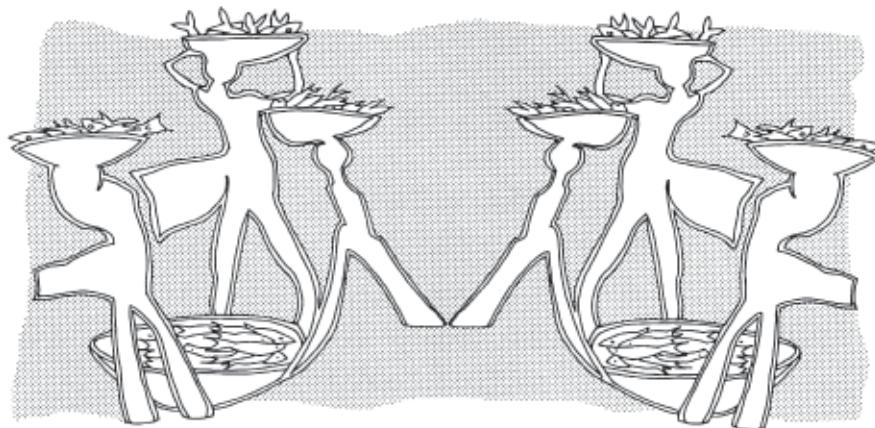
ଗବେଷଣା କରିବାକୁ ହେଲେ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ମାଛର ଅବସ୍ଥା ଓ ସେମାନଙ୍କ ଆଶ୍ରୟପ୍ଲାନୀକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଏବଂ ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଘରୁଥିବା କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ବିଭିନ୍ନ କିସମର ଜାଲ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମାଛର ସଂଖ୍ୟା ଓ ସାଧାରଣ ପରିବେଶ ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଉଥ୍ୟ ଆହରଣ କରିବା ଉଚିତ । ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ବ୍ୟବସାୟିକ ଉଚିତେ ନୃତ୍ୟ ଜାଲ ବା ତୁଆ ମାଛଧରା କୌଣସି ସାମାଜିକ ଓ ମାଛବିକ୍ରୀବଟା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ସିର କରେ, ଉକ୍ତ ଗବେଷଣା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଭାବେ ପ୍ରଧାନ ଅଟେ ।

ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଗବେଷଣା ଉଦ୍ୟମରେ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସାମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗଦେବା କଥା । ଯେଉଁଠାରେ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଜଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଏ, ଏହା ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ଯେ, ଗବେଷଣାକାରୀମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଶଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ମାଛଧରା ନିୟମକୁ ପାଳନ

କରିବେ । ଆଞ୍ଚଳିକ ମସ୍ୟସଂଗଠନକୁ ମାଛ ଧରିବା ଏବଂ ସମର୍ଥୀତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସୂଚନା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଓ ଯଥା ସମ୍ବନ୍ଧୀ ଶୀଘ୍ର ଆଗ୍ରହୀ ଦେଶକୁ ସୂଚନା ବଣ୍ଣନ କରାଯିବ ।

ଆଞ୍ଚଳିକ ଏବଂ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସହଯୋଗ

ଗୋଟିଏ ଦେଶ ମସ୍ୟ ପରିଚାଳନା ବାବଦ ନେଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ ଯାହାକି ଅନ୍ୟ ଦେଶଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ସେହିଭାଲି ପଦକ୍ଷେପ ସହ ସଂଗଠ, ବିଶେଷକରି ଗୋଟିଏ ଛଳକୁ ମାଛ ଧରୁଥିଲେ ଏହା ସମ୍ଭବ ଯେ, ଦେଶ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ସଂଗଠନ ମସ୍ୟ ପରିଚାଳନା ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ସହଯୋଗ କରିବେ । ଅଧିକତ୍ତୁ, ମସ୍ୟ ଉପାଦନଗତ ତର୍କରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ଜାହାନ୍କୁ ଦମନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଆଞ୍ଚଳିକ ସଂଗଠନ ଜରିଆରେ ସହଯୋଗ କରିବେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଦୃଷ୍ଟି ଉପୁର୍ଜିବ, ଯଥାଶୀଘ୍ର ତାହା ଶାକିପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାୟରେ ଫରସଳା କରିବା ଉଚିତ ।

ଏସକୁ ର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

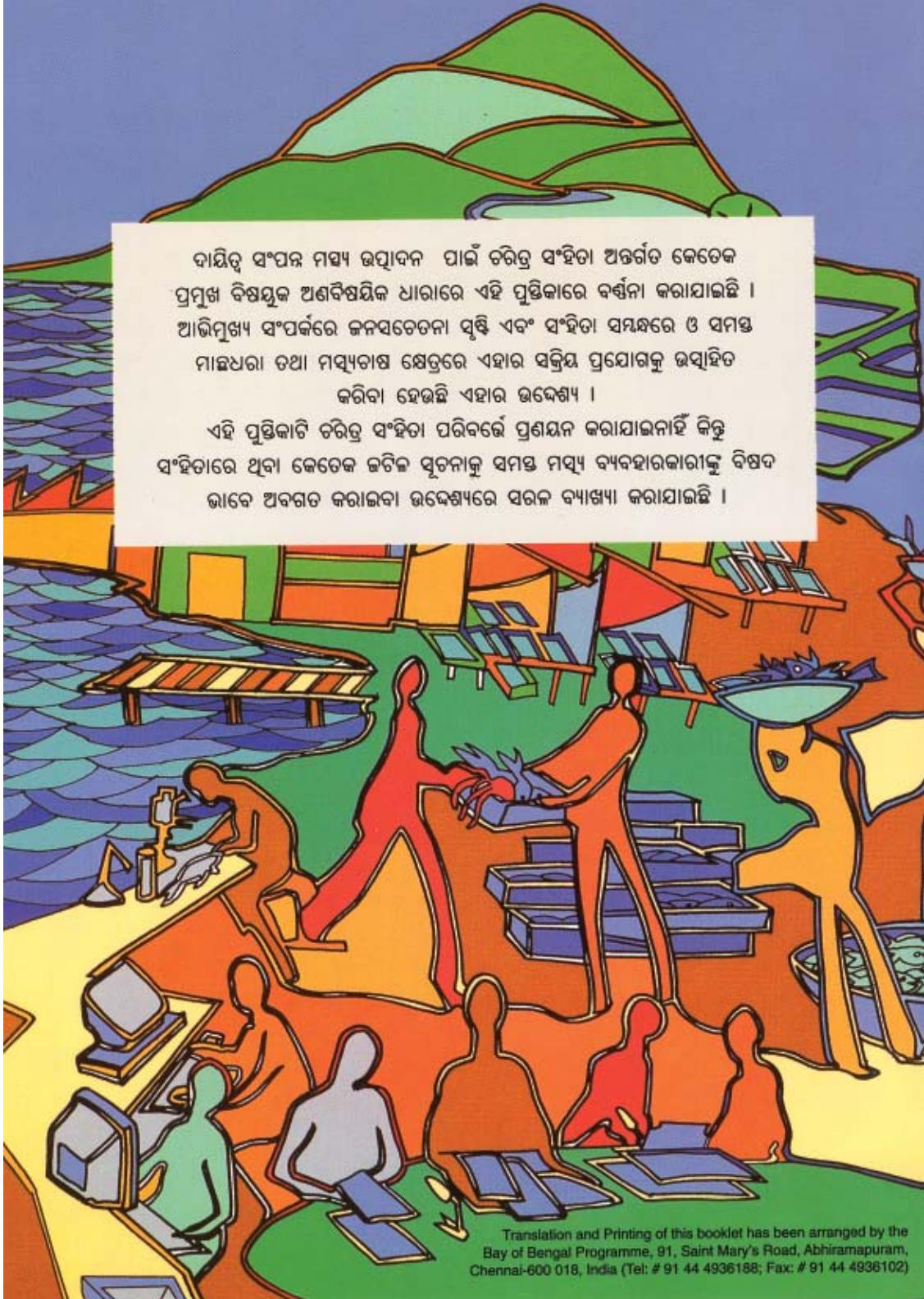
ଯଦି ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଘର୍ଷଣ ନିମିତ୍ତ ବିଜ୍ଞାନନୀତି ଥିବା ଓ ମାଛ ଧରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଓ ଅନୁସରଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟବହାରିକ ପଦ୍ଧତି ଥିବା, ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଲ ନବୀକରଣ ଯୋଗୁଁ

ବର୍ଷକୁବର୍ଷ ମାଛ ଧରି ହେବ । ତଦୁପରି, ମାଛଚାଷ ଓ ମାଛଫାର୍ମ କରିବା, ଯାହାକି ପରିବେଶର କ୍ଷତି କରୁନଥିବ, ତାହାର ବିକାଶ କରିବା ଉଚିତ । କାରଣ ଏହି ଭଲି ଚାଷ ସାମୃତ୍ତିକ ମାଛ ଉପ୍ରାଦନକୁ ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରରରେ ମୁଖ୍ୟ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯିବ ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଶର ଏହା ଅର୍ଥନୀତିର ମାନଦଣ୍ଡ ଅଟେ ।

ମସ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ ଓ ମାଛ ଚାଷରେ ଯେଉଁମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ, ସେମାନେ ଯଦି ସଫଳତା ସହ ଦାୟିତ୍ବସଂପନ୍ନ ଚରିତ୍ର ସଂହିତା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି, ପହାହେଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ବଂଶଧରଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ନିମିତ୍ତ ମାଛ ଓ ମସ୍ୟଜାତ ସାମଗ୍ରୀ ମିଳିବ । ପ୍ରକୃତରେ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ବର୍ତ୍ତମାନର ବଂଶଧରମାନଙ୍କର ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ବ ଅଛି ଯେ, ଭବିଷ୍ୟତରେ ବଂଶଧରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ବହୀନ ଏବଂ ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର ନିମିତ୍ତ ମିଳୁଥିବା ମାଛର ପରିମାଣ ହ୍ରାସ କରିବେ ନାହିଁ ।

ଦାୟିତ୍ବ ସଂପନ୍ନ ମସ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ ପାଇଁ ଚରିତ୍ର ସଂହିତା ଉତ୍ୟାପନ କରେ ଯେ, ଦେଶ ଓ ତାହାଙ୍କ ନାଗରିକମାନେ ଯୌଗିକ ଏବଂ ସମନ୍ଵ୍ୟ ନୀତି ମସ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ସୁମ୍ଭୁତ ଓ ଦୃଢ଼ ସଫଳତା ମିଳିବ । ଏହିଭଲି ବହୁଦିନ ଚାଲିଲେ ଏହିପରି ଦାୟିତ୍ବ ସଂପନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ମାଛର ମହଞ୍ଜୁଦ ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବ, ଯାହାକି ଖାଦ୍ୟ ମିଳିବା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ ସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

ଯଦି ବିଶ୍ୱର ସବୁ ଦେଶ ମିଶି ଦାୟିତ୍ବ ସଂପନ୍ନ ମସ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ ଅଭ୍ୟାସ କରିବେ, ତେବେ ଆଗାମୀ ବଂଶଧରଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୱର ମାଛ ମିଳିବ । ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନର ମସ୍ୟ ବିଭାଗ ଆଶାକରେ ଯେ, ଏହି ପୁଣ୍ଡିକାଟି ତଥ୍ୟ ସମ୍ବଲିତ ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ସମ୍ବୁଦ୍ଧାୟର ମସ୍ୟ ଉପ୍ରାଦନ ଏବଂ ମାଛଚାଷ କିପରି ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଉନ୍ନତି ହେବ ଓ ଦାୟିତ୍ବଭାବେ ପରିଚାଳିତ ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ଆପଣମାନେ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରିବେ ।

ଦାୟିତ୍ବ ସଂପନ୍ନ ମସ୍ୟ ଉପାଦନ ପାଇଁ ଚରିତ୍ର ସଂହିତା ଅନ୍ତର୍ଗତ କେତେକ
ପ୍ରମୁଖ ବିଷୟକ ଅଣବିଷୟକ ଧାରାରେ ଏହି ପୃଷ୍ଠିକାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।
ଆଉମୁଖ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ଜନସାହିତ୍ୟ ମୃଦୁ ଏବଂ ସଂହିତା ସମସ୍ତରେ ଓ ସମସ୍ତ
ମାନ୍ୟଧରା ତଥା ମସ୍ୟବାଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ସମ୍ବନ୍ଧ ପ୍ରଯୋଗକୁ ଉପସ୍ଥିତ
କରିବା ହେଉଛି ଏହାର ଉଦେଶ୍ୟ ।

ଏହି ପୃଷ୍ଠିକାଟି ଚରିତ୍ର ସଂହିତା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପ୍ରମାଣନ କରାଯାଇନାହିଁ ବିତ୍ତ
ସଂହିତାରେ ଥିବା କେତେକ ଜାତିକ ସୂଚନାକୁ ସମସ୍ତ ମସ୍ୟ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ବିଷ୍ଵଦ
ଭାବେ ଅବଗତ କରାଇବା ଉଦେଶ୍ୟରେ ସରଳ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି ।

Translation and Printing of this booklet has been arranged by the
Bay of Bengal Programme, 91, Saint Mary's Road, Abhirampuram,
Chennai-600 018, India (Tel: # 91 44 4936188; Fax: # 91 44 4936102)